

Ýowel kitaby we Laodikýa döwri Ýedinji gün adwentist ybadathanasy - Dokuzynjy belge

Jeff Pippenger

2025-12-11

Dokuzuncy San

Men Ýoel kitabyňa bu girişde ilkinji sekiz makaladan käbir nokatlary gysgaça jemläp, indi Ýoel kitabyňy has göni ele alanymyzdan soň, ondan nämä garaşmalydygymyzy görkezmeli derejä ýetdim; soňra bolsa, elbetde, munuň Daniel 11:11–16-daky Rafýa we Paniýum söweşleri bilen nähili baglanyşygy bardyr?

Biz üzümçilik aýdymy üstünde aýratyn nygtadyk, sebäbi pygamberlik taýdan “tejribe” bir “aýdym” arkaly beýan edilýär. Müň dört ýüz kyrk dört müňüň häsiýetleriniň biri hem olaryň Musanyň we Guzynyň aýdymyny aýtmagydyr; bu bolsa, aslynda, Ýahýanyň Işanyň üzümçilik aýdymy beýan etmeginiň usulydyr. Her bir uly pygamber öz kitabyňa Ýsraýyly gozgalaňy üçin ýazgarmak bilen başlaýar, ýa-da başgaça aýdylanda, her bir uly pygamber ilki üzümçiligiň aýdymyny aýdýar. Men Ýoeliň birinji bapdaky üzümçilik aýdymy üzümçilik aýdymy baradaky in möhüm aýanlyklaryň biridigini öňe sürýärin. Dogrudygyny ýa-da dälidigini aýdyp bilmerin, emma bu ynanja gelmegimiň sebäbi şudur: Ýoel kitabynda nyşanlaýyn görkezilen pygamberlik baglanyşyklary birnäçe şaha üçin açar, belki-de ok ýaly bolup görünýär. Ýoeliň şaýatlygy diňe beýleki meňzeş ugurlar bilen baglanyşmak bilen çäklenmän, eýsem, esasanam birinji bapda üzümçiligiň weýran edilmeginiň nyşany arkaly, hem Amerikanyň Birleşen Ştatlarynda haýwanyň keşbiniň synag wagtyny, hem-de indiki iki bapda dünýä üçin haýwanyň keşbiniň synag wagtyny kesgitleýän bir salgylanma nokadyny goýýan ýaly görünýär. Munuň hemmesi hem üzümçilik mazmunynyň çäginde ýerleşdirilendir, üzümçilik bolsa—eger oňa ýagşy ýagmasa—janly üzümçilik dälidir.

Şeýle hem, biz “näçe wagta çenli?” diýen nyşan bilen görkezilen pygamberlik döwrüne aýratyn ähmiýet berdik. “Näçe wagta çenli?” barada öňden berkidilen bu ýörelgäni bize ýatlatmagyň zerurdygyny duýdum, sebäbi ol öň hem bolan, indi hem binýat we burç daşy bolan “in soňky daş” aýratyn ähmiýet bermek üçindi. Häzir dowam edýän Ýarygije Nidasy habarynyň soňky doly ösüşi şol “in soňky daşdyr.” Şol in soňky daş, öz binýatlaryna esaslanyp, Milleriň başdaky döwründen on esse has ýagty şöhle saçýan gymmat bahaly daşlarydyr.

Hudaýyň “ajaýyp işleri” esasynda in ýokary daşy şundan ybaratdyr: Onuň halky Laodikýa tejribesinden Filadelfiýa tejribesine geçýär; hut şol wagtda ol halk ýediden bolan sekizinjä öwrülýär we hem-de söweşiji ýygnakdan ýenjiji ýygnaga geçýär. Bu geçiş in ýokary daşdyr. Geçiş Hudaýyň halky “in ýokary daş” habaryny eşidip, görüp, ony öz gözlerinde ajaýyp hasap edenlerinde amala aşýar. “In ýokary daş” habary in ýokary derejedäki jemleýji nokatdyr, çünki ol ähli nyşanly “in ýokary daş” hakykatlaryny bir ýere jemleýär. “Ýedi wagt” habary Milleriň düýp daşydy, we ol Millerçi hereketiň in ýokary daşy bolmalydy. Pentikost Pentikostal döwrüň in ýokary daşy boldy, edil şonuň ýaly hem Gijeki Gykyş birinji we ikinji perişdeleriň Millerçi

hereketiniň iň ýokary daşy boldy.

Mesihniň birinji we ikinji perişdeleriniň Millerçi ybadathanasyny guran 46 ýyllyk döwrüniň iň ýokary nokady ýa-da tamamlajy daşy hökmünde, şol tamamlajy daş Mesihniň ýüz kyrk dört müňüň ybadathanasyny gurmak işiniň binýat daşy bolmalydy. Şol binýat daşy 1844-nji ýylda jennete barýan ýoly ýagtyltmak üçin berlen nur hökmünde goýuldy, we şonuň üçin dünýäniň ahryyndaky Hudaýyň halky dynç tapmak üçin “köne ýollara” dolanmalydyr. Eger-de olar Millerçileriň öňdebaryjy taryhyna dolansalar, binýatlyk taryhyň iň ýokary nokadynyň Gijeki Ýarym Çagyryş habary bolandygyny görerler. Gijeki Ýarym Çagyryş Mukaddes Ruhniň dökülmeginiň bir ýüze çykmasydy. Haçan-da bir jan “köne ýollara” dolanyp, ýoluň başynda ýa-da binýat nokadynda goýlan “parlak nury” tapsa, ol Gijeki Ýarym Çagyryşy tapýar; muny Ýermeýa “dynç” diýip atlandyrýar.

“Olaryň yzynda, ýoluň başynda, ýagty bir nur goýlupdy; bir perişde maňa onuň ‘ýarygije jarçysy’ diýilýändigini aýtdy. Bu nur ýoluň бүтін dowamynda şöhle saçýardy hem-de olaryň бүдрäp ýykylyp galmazlyklary üçin aýaklaryna ýagtylyk berýärdi.

“Olar öz gözlerini öňlerinde bolup, olary sähere tarap alyp barýan Isada berk dikip saklanlarynda, howpsuzdylar. Emma tizden käbirleri ýadadylar we: ‘Şäher örän uzakda, biz oňa mundan öň gireris diýip garaşýardyk’ diýdiler. Şonda Isa Öz şöhratly sag elini galdyryp, olary ruhlandyrdy; Onuň golundan advent toparynyň üstünde tolkun atyp duran bir nur çykardy, olar hem: ‘Alleluýa!’ diýip gygyryşardy. Beýlekiler bolsa olaryň arkasyndaky nury howlukmaç inkär edip: ‘Bizi beýle uzaklara çenli getiren Hudaý däl’ diýdiler. Olaryň arkasyndaky nur öçdi, olaryň aýaklaryny doly garaňkylykda galdyrdy; olar бүдrediler, nyşany we Isany gözden saldylar hem-de ýoluň daşyna ýykylyp, aşakdaky garaňky we pis dünýä düşdüler.” Christian Experience and Teachings of Ellen G. White, 57.

Millerit taryhynyň iň ýokary nokady ýüz kyrk dört müňüň taryhynyň düýp daşy bolup durýar. Üç perişdäniň habarynyň 1798-nji ýylda başlanmagyndan başlap, Ýekşenbe güni baradaky kanunyň wagtynda mukaddes ýeriň arassalanmagynyň ýerine ýetirilmeginde ýeňiji ýygnak dikeldilýänçä, bu ýol Gijeki çagyryşyň habary bilen ýagtyldylýar; çünki bu tymsal Adventizm hakyndadyr hem-de Ýekşenbe güni baradaky kanun krizisinde adamzat üçin synag möhleti ýapylýan mahaly Hudaýyň Öz häsiýetini kämil derejede şöhlendiriýän bir halky nähili dikeldýändigini görkezýär.

Ýolda Isa önbaşçylyk edýär, Ol şöhratly sag goluny ýokary galdyrmak arkaly ýoly yzygiderli ýagtyldýar. Şeýlelikde, ýoluň başynda hem ýagty nur bar, ýoluň soňuna eltýän hem ýagty nur bardyr. Isa Alfa we Omega hökmünde soňuny başlangyç bilen suratlandyrýar, şonuň üçin ýoluň iki ujundaky nur hem Ýarygije Çagyryşy baradaky habardyr.

Birinji perişde 1798-nji ýylda geldi we Onuň höküm sagadynyň gelendigini yglan etdi: “Aýdyp... onuň höküminiň sagady geldi.” Hökmüň sagady 1798-nji ýylda geldi, we ol başlanda, Mesih bilen Onuň täze gelniniň — Filadelfiýaly Millerit Adventizmiň — arasyndaky nikä başlandy. Mesih 1844-nji ýylyň 22-nji oktýabrynda öýlenmelidi, we 1798-nji ýyldan 1844-nji ýyla çenli gelin taýýar edildi. Gelin Filadelfiýalydy, çünki Mesihniň gelnine garşy hiç hili ýazgaryş ýokdy; sebäbi ol özüni taýýar etdi — ol päkdi. Hökmüň yglany, başda 1798-nji ýylda edilen we ahyrda 1844-nji

ýylda ýerine ýeten nikäniň yglandy.

Millerit hereketi üçin binýatlyk nur hem-de baş daşyň nury nikanyň yglan edilýän habarydy — Gije ýarymky Gykylygyň habary. Gije ýarymky Gykylyk birinji we ikinji perişdeleriň taryhynyň, şeýle hem Millerit taryhynyň binýady hem baş daşy bolupdy; Millerit taryhynyň baş daşy bolsa, bir ýüz kyrk dört münüň taryhynyň binýat daşy bolmak bilen birlikde, onuň hem baş daşy bolup durýar. Ybadathana gurluşygy baş daşynyň goýulmagy bilen tamamlanýar, we şol ahyrky “ajaýyp” daşy goýmak işi 2023-nji ýylyň iýul aýynda başlandy.

Dürli pygamberlik ýerine ýetirişleri iň soňky daşy emele getirjekdir, emma iň soňky daş habaryň iň ýokary nokadyny hem aňladýar. Pentikost Pentikost möwsüminiň habarynyň iň soňky daşy boldy; edil şonuň ýaly, 1856-njy ýylda Hiram Edsonyň galamy arkaly gelen “ýedi wagt” nury hem Milleriň habary üçin niýetlenen iň soňky daşdy, çünki Milleriň açan ilkinji binýatlyk hakykaty “ýedi wagt”dy. 1856-njy ýylda iň soňky daşyň täze nuruny ret etmek, gadymy Ysraýylyň kyrk ýylyň dowamynda edişi ýaly, Laodikýanyň çölünde ölmegi saýlamak bilen deňdi. Bu bolsa 2023-nji ýylyň iýul aýyny 1856-njy ýyl hökmünde kesgitleýär: Millerçi taryhda Filadelfiýadan Laodikýa öwrüliş nokady, hem-de ýüz kyrk dört münüň taryhynda Laodikýadan Filadelfiýa garşy öwrülişi. Mesih 1844-nji ýylda päk däl aýal bilen nikalaşmady, çünki ol Filadelfiýaly däl di we Ol Ýekşenbe kanuny wagtynda Filadelfiýadan bolan gelin bilen nikalaşar. Emma ilki bilen ol özüni taýýar etmeli. Sen taýynmy?

Gorkma, eý kiçijik süri; çünki Patyşaçylygy size bermek Atanyň hoş niýetidir. Luka 12:32.

1844-nji ýylyň 22-nji oktýabrynda Reb, Özüne üçünji perişdäniň taryhyna we üçünji perişdäniň aňladýan zatlarynyň ählisine eýermegi üçin taýýar eden gelni bilen nikalaşdy, emma 1863-nji ýyla gelinçä, üçünji perişdäniň taryhy Laodikýanyň çöline sowuldy. 1844-nji ýyldan 1863-nji ýyla çenli bolan taryh, üçünji perişdäniň döwrüni aňladýar; şeýlelikde, ýüz kyrk dört münüň möhürleşiş döwründe akmak gyzlaryň mysalyny görkezýär. Gyzlar bugdaýdyr we haşaldyr; olar perişdeler bilen şekillendirilen habarlaryň üsti bilen biri-birinden aýrylýarlar, çünki aýrybaşgalamak işini ýerine ýetirýän hut perişdeleriň özleridir.

“Soň men üçünji perişdäni gördüm. Meniň bilen bolan perişde şeýle diýdi: ‘Onuň işi gorkunçdur. Onuň tabşyrygy aýyldy. Ol bugdaýy haşal otlardan saýlap aýyrmaly, hem-de bugdaýy asmanyň ammary üçin möhürlemeli ýa-da daňmaly bolan perişdedir. Bu zatlar bütin aňy, bütin ünsüňi özüne çekmelidir.’” Early Writings, 119.

Ylhamyň on dördünji babyndaky üç perişdäniň habarlary iki synpy bölýän we baglanyşdyrýan ahyrky ýagşyň habarydyr.

Ýohanna ybadatyň tejribesine degişli çuň hem örän täsirli görnüşler açyldy. Ol Hudaýyň halkynyň ýagdaýyny, howplaryny, göreşlerini we ahyrky halas bolşuny gördi. Ol ýeriň hasylyny bişirjek ahyrky habarlary ýazga geçirdi: ýa asman harmany üçin bogunlar hökmünde, ýa-da ýok ediş otlary üçin desseler hökmünde. Oňa örän uly ähmiýetli meseleler, aýratyn-da soňky ybadat üçin, aýan edildi; şonuň üçin ýalňyşlykdan hakykata ýüz öwürjekler, özleriniň önünde duran howplar we göreşler barada öwredilsinler. Ýeriň üstüne geljek zatlar babatda hiç kim garaňkylykda galmaly däl di.” Beýik göreş, 341.

Bu nesilde “hasyly bişirjek jemleýji habarlar” bolup durýan zat “hakykat sözleri”dir, we olar iki topary biri-birinden aýyrýar. Şol iş, Milleriň düýşündäki “tozan çotgaly adamyň” hem işidir.

“‘Onuň elinde harman ýelpigi bardyr, ol öz harmanyny düýpli arassalap, bugdaýyny ammara ýygnaý. Matta 3:12. Bu arassalanma döwürleriniň biri bolupdy. Hakykatyň sözleri arkaly saman bugdaýdan aýrylýardy. Köpüsi käýinjäni kabul etmek üçin aş a bihaýalykly we özüni dogruçyl hasaplaýandyklary, şeýle hem pesgöwünli durmuşy kabul etmek üçin dünýäni aş söýýändigini sebäpli Isadan ýüz öwürdiler. Köp adamlar henizem şony edýärler. Bu gün janlar Kapernaumdaky sinagogada şol şägirtleriň synagdan geçirilişi ýaly synalýar. Hakykat ýüregiňe ýetirilende, olar öz durmuşlarynyň Hudaýyň islegine laýyk gelmeýändigini görýärler. Olar özlärinde bütinleý özgerişligiň zerurdygyny görýärler; emma olar özünden geçmegi talap edýän bu işe girişmäge isleg bildirmeýärler. Şonuň üçin hem olaryň günäleri ýüze çykarylada gaharlanýarlar. Olar, edil şol şägirtleriň Isadan nägilelenip gidşi ýaly, öýkeleýärler-de gidýärler: ‘Bu agyr sözdür; muny kim diňläp biler?’” The Desire of Ages, 392.

1844-nji ýyldaky beýik lapykeçlikden başlap, 1863-nji ýyla çenli bolan bellikler we wakalar 9/11-den başlap Ýekşenbe kanunyna çenli bolan taryhy aňladýar. Siz sorarsyňyz: näme üçin 1844 — 9/11?

Uayt uýa Waýtyň ýazgylary üçünji perişdäniň 1844-nji ýylyň 22-nji oktýabrynda gelendigini açyk görkezýär, ýöne ol 1888-nji ýylda hem geldi; bu bolsa 9/11-i nusgalaýar. Has-da möhümi, ähli pygamberler hut 9/11-iň taryhyndan başlap Ýekşenbe kanunyna çenli bolan döwri aýratyn görkezýärler; şonuň üçin bu iki ýa-da üç şaýadyň güwäligi däl-de, eýsem Hudaýyň Sözüniň her bir şaýadynyň birleşen güwäligidir; onda “her bir görnüşüň täsiri” amala aşýar.

Üçünji perişdäniň gelşiniň we jemlenişiniň taryhy 1844-den 1863-e çenli bolup, 9/11-den Ýekşenbe kanunyna çenli Hudaýyň ajaýyp işleriniň döwrüni aňladýar. Şol taryh 1840-dan 1844-e çenli döwür bilen hem şekillendirilýär; şol setirde 1840 alfa, 1844 bolsa omega bolýar. 1844-den 1863-e çenli bolan setirde bolsa 1844 alfa, 1863 hem omega bolýar. 1844 hem alfa, hem-de omegadyr.

Haç 1844-nji ýyl bilen gabat gelýär, we Alfa hem-de Omega Öz ganyny haçda dökdi. 9/11-den (1840) başlap, biz Ylham kitabyň onunjy babynyň, 1840-njy ýylda Ýahýanyň kiçi kitaby iýmegi bilen başlanýan we soňra 1844-nji ýylda onuň garnyndaky lapykeçlik bilen dowam edýän taryhy beýan edýändigini görýäris. Iýmek başlangyjy aňladýar; garny bolsa soňuny belleýär. Onunjy babyň soňky aýaty bu taryhyň ýüz kyrk dört münüň taryhynda gaýtadan gaýtalanýandygyny görkezýär.

Men şol kiçi kitaby perişdäniň elinden alyp, ony iýdim; ol agzymda bal kimin süýjüdi; ýöne ony iýen dessime garnym aý boldy. Ol maňa şeýle diýdi: Sen köp halklaryň, milletleriň, dilleriň we patyşalaryň önünde ýene pygamberlik etmeli. Ylham 10:10, 11.

Ylham kitabyň onunjy baby bilen Habakkuk kitabyň ikinji baby, 1840-dan 1844-e çenli bolan pygamberlik döwrüne şaýatlyk berýän iki baby aňladýar. 1844-den 1863-e çenli bolan taryh, lapykeçlik bolan bir ýolbelgide başlanýar; onuň yzyndan dargama, dargamanyň yzyndan bolsa ýygnama gelýär. Şol döwürde Habakkugyň iki tablisasy bilen bagly pygamberlik taryhy, ikinji

tablisa 1849-njy ýylda çap edilip, 1850-nji ýylda giňden neşir edilende tamamlanýar. Habakkugyň tablisalarynyň döwri, 1843-nji ýylyň çyzgysy neşir edilen 1842-nji ýylyň maý aýyndan başlap, başlanan ýerinde, ýagny Habakkugyň iki tablisasyndan biriniň neşir edilmegi bilen, pygamberlik döwri hem tamamlandy. 1843-nji ýylyň çyzgysy alfadyr, 1850-nji ýylyň çyzgysy bolsa omegadyr.

1856-njy ýylda Hiram Edson William Milleriň “ýedi wagt” baradaky düşünjesini täze bir derejä çykaran makalalar toplumyny ýazdy. Edsonyň işi, Milleriň işiniň omegasy bolup, Milleriň binýat hakykatyny Hudaýyň halkyna güýç bermek üçin niýetlenen jemleýji daşyň derejesine çykardy. Milleriň “ýedi wagt” baradaky ýagtylygy alfa bolup, Edsonyň “ýedi wagt” baradaky ýagtylygy omega boldy.

1863-nji ýylda bu hereket, ahyrsoňy öz bedeniniň içinden bir hereketi ýüze çykarjak ybadathana öwrüldi; edil Milleritleriň protestantlardan çykşy ýaly, edil şagirtleriň ýahudylykdan hristianlyga çykşy ýaly, hem-de edil Ýoşuwa bilen Kalebiň çölde ölmäge niýetlenen önki äht halkynyň içinden çykşy ýaly.

Şol birmeňzeş taryhy döwürde-de (1844-den 1863-e çenli) ýer haýwanynyň respublika şahy, ahyrynda ähli taryhçylaryň ylalaşşy ýaly, 1863-nji ýylda Linkolnyň Azat Etmek Jarnamasy bilen orta nokadyna ýeten Graždanlyk urşuna öwrülýän utgaşýan bir göreşden geçýär. Linkoln şol wagta çenli taryhda iň erbet Demokrat prezidentinden soň prezidentlik kasamyny kabul eden ilkinji Respublikan prezidenti aňladýar. Ol soňra kast edilip öldürildi. Bu pygamberlik häsiýetleriniň hemmesi we beýlekiler iň soňky Respublikan prezidentde hem gaýtalanýar.

1844-nji ýyldan 1863-nji ýyla çenli döwür pytrama we ýygnaşy öz içine alýardy. 1863-nji ýyl Ýekşenbe kanunyny aňladýar; şonuň üçin 1844-nji ýylda bolup geçen pytrama, Laodikiýadaky Ýedinji-gün Adventistleriniň Laodikiýanyň çöline pytradylyp gidilýän 1863-nji ýylyna çenli bolan ýeke-täk pytramadyr. 1844-nji ýyl bir pytrama getirdi, 1863-nji ýyl hem bir pytrama getirdi; şeýlelikde bu taryhyň kesgitlenen pygamberlik nyşanydygyna şaýatlyk edýär, sebäbi ol 1844-nji ýylda bir alfa pytrama bilen başlap, 1863-nji ýylda bir omega pytrama bilen tamamlanýar. Ilkinji pytrama 2020-nji ýylyň 18-nji iýulynda geldi, ahyrky omega pytrama bolsa Ýekşenbe kanunynda ýerine ýetirilýär.

“Şeýle wagt gelýär welin, biz bölünip, dargadylarys, we her birimiz gymmatly şol bir imandaky adamlar bilen gatnaşygyň artykmaçlygy bolmazdan durmaly bolarys; we eger Hudaý seniň ýanyňda bolmasa, hem-de Onuň saňa ýolbaşçylyk edip, seni ugrukdyrýandygyny bilmesen, nädip durup bilersiň?” Review and Herald, 25-nji mart, 1890.

Hudaýyň diňe “seniň ýanyňda” durmagy ýeterlik däl; sen hem “Onuň saňa ýol görkezýändigini we seni alyp barýandygyny bilmelisiň.” Bu hakykat, “siz Rebbi tanarsyňyz” diýen sözlere esaslanýan dürli jümleler arkaly beýan edilýän pygamberlik temasydyr.

Siz bol-bol iýersiňiz we doýarsyňyz, hem-de size täsin işler eden Hudaýyňyz Rebbiň adyny alkyşlarsyňyz; halkym bolsa hiç haçan utandyrylmaz. Şeýle-de, Meniň Ysraýylyň arasynda bolandygymy, Meniň Hudaýyňyz Reb bolandygymy we Menden başga hiç kimiň ýokdugyny bilersiňiz; halkym bolsa hiç haçan utandyrylmaz. ... Şeýlelikde, Meniň mukaddes dagym Siýonda ýaşayan Hudaýyňyz Reb bolandygymy bilersiňiz; şonda Iýerusalim mukaddes bolar,

we kesekiler indi hiç haçan onuň içinden geçmezler. Ýowel 2:26, 27, 3:17.

Iýerusalim mukaddes bolanda, ol ýeňiji ýygnakdyr, çünki söweşiji ýygnak bugdaý bilen haşal otlardan düzülen ýygnak hökmünde kesgitlenýär; we “kesekiler mundan beýläk” “Iýerusalimden” “geçip durmaýanlarynda,” Hudaýyň halky “Özüniň ýolbaşçylyk edip, ýol görkezýändigini” “biler.” Olar bilýärler, çünki olar “ýedi gezek” edilen dogany berjaý edenlerdir; bu doga Hudaýyň seni Laodikiýaly hökmünde ýolbaşçylyk etdirmändigini boýun almagy öz içine alýar, emma Filadelfiýaly bolmaklyga özgereniňde, “Özüniň ýolbaşçylyk edip, ýol görkezýändigini” we Hudaýyň “Ýsraýylyň arasynda” bolandygyny bilersiň.

19-njy apreldäki alfa dargadylyşy (lapykeçlik) we 22-nji oktýabrdaky omega dargadylyşy (lapykeçlik) 22-nji oktýabrdaky beýik lapykeçlikden soňky ilkinji resmi neşir arkaly bellenyär. Neşir etmek Millerit taryhynda hem-de Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň pygamberlik taryhynda pygamberlik belgisi bolup durýar; şonuň üçin 1844-nji ýyldan soň resmi taýdan neşir edilen ilkinji zat şol taryhyň bir ýol belligidir, we şol ýol belgisi bir dargadylyşy kesgitleýär.

1847 — Daşary Ýaýran Galyndylar

„Kiçi Sürä“ aýdylan söz.

“Aşakdaky makalalar O. R. L. Crosier tarapyndan Nýu-Ýork ştatynyň Kanandaigua şäherinde neşir edilen The Day-Dawn üçin ýazylypdy. Emma şol neşir häzirki wagtda çap edilmeýändigini, hem-de onuň täzeden neşir edilip-edilmejegini bilmeýändigimiz sebäpli, Maýndäki käbirlerimiz olaryň şu görnüşde berilmegini has laýyk bildik. Men “kiçi süriniň” ünsüni örän ýakyn wagtda bu ýerde, ýer ýüzünde bolup geçjek zatlara çekmek isleýärim....”

Okyjy, hanym E. G. Waýtyň galamyndan çykan üç habarnamanyň “Kiçi Süri” atly kitaba girizilendigini görendir...

Waýt hanymyň ikinji habary, 14–18-nji sahypalarda ýerleşýän, “Daş-töwerege dargan Galynda” diýen at bilen onuň ilkinji görnüşiniň beýanydyr. Bu, 1845-nji ýylyň 20-nji dekabrynda Enoh Jeýkobsa şahsy hat hökmünde ýazyldy we ilkinji gezek alyjy tarapyndan 1846-njy ýylyň 24-nji ýanwarynda The Day-Star-da neşir edildi. Soňra 1846-njy ýylyň 6-njy aprelinde Jeýms Waýt bilen H. S. Gerni tarapyndan giň sahypa görnüşinde gaýtadan çap edildi. “Kiçijik Sürü” Bir Söz atly neşirdäki bu beýan, ownuk redaksiýa üýtgetmeleri we goşulan Mukaddes Ýazgy salgylanmalaryndan başga, ilki başda çap edilen görnüşiniň doly beýany bilen meňzeşdir.” Jeýms Waýt, A Word to the ‘Little Flock’, 25.

1844-nji ýyl bir perişdäniň gelşini we bir lapykeçligi alamatlandyrýar. 1845-nji ýylda ilkinji görnüş ýazga geçirilýär we ol 1846-njy ýylda neşir edilýär. Ilkinji görnüş “daş-töwerege dargadylan galynda” gönükdirilendir. Men öýlenmedik ýetginjek zenan pygamberiň ilkinji görnüşüni ýazga geçirende, “galyndynyň” pygamberlik häsiýetleriniň biriniň şundan ybaratdygyny — ýagny ýüz kyrk dört münüň häsiýetleriniň biri hökmünde, pygamberlik zerurlygy boýunça “daş-töwerege dargadylan” bolmalydygyny — bilendigine şübhe edýärim. 1846-njy ýylda Waýtlar durmuş gurýarlar, şeýlelik bilen Elleniň familiýasy Waýt bolup üýtgeýär. Şol ýylyň özünde Waýtlar yedinji günün Sabatyny tutup başlaýarlar. 1846-njy ýylda äht gutarnykly bellenyär, 1844-nji ýylda

başlanan pygamberlik nikasy 1846-njy ýylda tamamlanýar, 1847-nji ýylda bolsa ilkinji resmi neşir çap edilip poçta arkaly iberilýär.

1850-nji ýylyň maý aýy

“EZIZ OKYJY—Bu syn arkaly maksadym mukaddes hakykatyň nury bilen ýalňyşlygy paş etmek boldy....”

“Bu kiçijik işi dargan sürä hödürlep, men bu babatda olaryň önündäki borjymy ýerine ýetirdim, goý, Hudaý Öz berekedini goşsun. Omyň.” James White, *The Seventh-day Sabbath not Abolished*, 2.

Jeýms Uaýtyň neşiri onuň diňleýjileriniň henizem dargap ýören bir süri bolandygyny görkezýär, emma şol bir wagtda ol ýedinji günün Sabatynyň hem goragydyr. Bu, Millerçi Adventizmiň Sabata we üçünji perişdä bolan düşünişine görä, üçünji perişdäniň habarynyň bäbeklik döwründäki görnüşidir. Ol 1850-nji ýylyň çyzgysy neşir edilen şol bir ýylda çap edilýär we olar bilelikde Rebbiň goşunynyň ýakynlaşýan ýekşenbe kanuny krizisine taýýarlanylýan galdyrylmagyny aňladýar. Isa ahyry hemişe başlangyç arkaly şekillendirýär, şonuň üçin 1844-nji ýylda habary ýetirip, 1843-nji ýylyň çyzgysyndan peýdalananlar 1850-nji ýylyň çyzgysyndan peýdalanylýan habary ýetirjekleriň nusgasyny görkezýärdiler. Habakugyň iki tagtasynyň döwrüniň başynda adamlar şol sagadyň habaryny Habakugyň tagtasy bilen utgaşyklykda ygylan edýärdiler, 1850-nji ýylda bolsa Jeýms Uaýt üçünji perişdäniň habaryny 1850-nji ýylyň çyzgysy bilen bilelikde hödürleýär. Çyzgy 1849-njy ýylyň döwründe Dogan Nikols tarapyndan taýýarlanylýan; şol döwürde Jeýms bilen Ellen Uaýt Dogan Nikols bilen bile ýaşaýardylar. Jeýms Uaýt 1850-nji ýylyň çyzgysynyň taýýarlanylşy bilen gönüden-göni baglanyşyklydy we şol ýylda ol üçünji perişdäniň habaryny ygylan edip başlady.

“23-nji sentýabrda, [1850] Reb maňa Öz halkynyň galyndysyny yzyna getirmek üçin elini ikinji gezek uzadandygyny görkezdi, we bu ýygnaýyş döwründe tagallalaryň iki esse artdyrylmalydygyny görkezdi. Dargadylyş döwründe Ysraýyl uruldy we parçalandy; emma indi ýygnaýyş döwründe Hudaý Öz halkyny sagaldar we ýaralaryny sarar. Dargadylyşda hakykaty ýaýratmak üçin edilen tagallalaryň täsiri örän az boldy, örän az zat amala aşyrdy ýa-da asla hiç zat amala aşyrmady; emma ýygnaýyş döwründe, Hudaý Öz halkyny ýygnamak üçin elini uzadanda, hakykaty ýaýratmak ugrunda edilen tagallalar niýetlenen täsirini ýetirjekdir. Ähli adamlar bu işde birleşmeli we yhlasly bolmalydyrlar. Men gördüm ki, häzirki ýygnaýyş döwründe bizi dolandyrmak üçin dargadylyşdan mysallara ýüzlenmek her kim üçin utançdyr; çünki Hudaý indi biziň üçin şol wagt edişinden artyk zat etmese, Ysraýyl hiç haçan ýygnaalmazdy. Hakykaty wagyz edilişi ýaly gazetde hem neşir etmegiň zerurdygyny gördüm.” *Review and Herald*, 1850-nji ýylyň 1-nji noýabry.

74-nji sahypadaky «Reb Öz halkynyň galyndysyny yzyna getirmek üçin elini ikinji gezek uzadypdy» diýen garaýyş diňe bir wagtlar Mesihe garaşýanlaryň arasynda bar bolan agzybirlige we güýje, şeýle hem Onuň Öz halkyny ýene-de birleşdirip, dikeldip başlandygy baradaky hakykata degişlidir». Irki Ýazgylar, 86.

Waýt Irki Ýazgylarda Review and Herald-daky parçanyň üstünde durup, Işaya pygamberiň sözlerini ulanandygy bilen baglanyşykly teswir berýär; ol şeýle diýdi: “Reb maňa Öz halkynyň galyndysyny yzyna gaýtaryp almak üçin elini ikinji gezek uzadandygyny görkezdi.” Ol Öz elini 1850-nji ýylda uzatdy. Ol şol halky 1844-nji ýylyň 22-nji oktýabrynda Iň Mukaddes Ýere ýygnanda, bu b.e. öň 677-nji ýyldan 1844-nji ýylyň 22-nji oktýabryna çenli dowam eden dargadylşygyň ahrynda boldy. Hakyky şöhratly ýurtda ýaşayan göni manydaky Ýahuda, Levililer 26-njy bapdaky “ýedi wagt” bilen laýyklykda, b.e. öň 677-nji ýylda başlap 2520 ýyl dargadyldy. 2520 ýylyň ahrynda ruhy Ysraýyl 1844-nji ýylyň 22-nji oktýabrynda ýygnaldy we olar dessine dargadyldy; bu dargadylşyk Reb Öz elini ikinji gezek uzadanda tamamlandy. Ol olary şol bölekde ikinji gezek iki zady amala aşyrmak üçin ýygnaýar: Öz halkynyň “ýarasyny saramak” we Öz halkyny “dikeltmek”.

“Men soňra üçünji perişdäni gördüm. Meni ugurdaşlyk edýän perişde aýtdy: ‘Onuň sözi gorkunçdyr, onuň wezipesi elhençdir. Ol bugdaýy alawdan saýlap aljak, bugdaýy bolsa asmanyň ammary üçin möhürlejek ýa-da daňjak perişdedir.’ Bu zatlar bütin aňy, bütin ünsüňi özüne çekmelidir. Maňa ýene-de, biziň rehimdarlygyň soňky habaryny alyandygymyza ynanylanlaryň, her gün täze ýalňyşlygy kabul edýän ýa-da öz içine siňdirýänlerden aýratyn bolmalydygy görkezildi. Men ne ýaşlaryň, ne-de garrylaryň ýalňyşlykda we garaňkylykda bolanlaryň ýygnaklaryna gatnamalydygyny gördüm. Perişde aýtdy: ‘Aň peýdasyz zatlaryň üstünde durmagyny goýsun.’” Manuscript Releases, 5-nji tom, 425.

1850-nji ýylda başlan ikinji ýygnanyşyk, Hudaýyň halkynyň baýdak hökmünde “ýokary galdyrylyp”, “göterilip” möhürlenmegini (baglanyşygyny) öňden şekillendirdi. 1850, Rebbiň ýüz kyrk dört müň adamy haçan ýygnandygyny kesgitleýär. Pygamberlik zerurlygy boýunça, ýygnanmazlaryndan öň olar dargadylan bolmalydy. Şonuň üçin, Ylham 11:11-däki “üç ýarym gün” 1260-ny alamatlandyrýar; bu 2520-niň ýarysydyr we 2020-nji ýylyň 18-nji iýulyndan soň gelen dargadylyşy aňladýar. Ylham 11:11, Işaya 11:11-de beýan edilişi ýaly, ýüz kyrk dört müň bolmaly bolanlaryň ikinji ýygnanyşygyny hem-de milletlere garşy galdyrylan baýdaky görkezýär!

Şol gün Ýeseýiň bir köki bolar; ol halklar üçin bir baýdak bolup durar; beýleki milletler oňa ýüzlenerler; onuň rahatlygy şöhratly bolar.

Şol gün şeýle bolar: Reb Öz halkynyň galanlaryny — Assiriýadan, Müsürden, Patrosdan, Kuşdan, Elamdan, Şinardan, Hamatdan we deňziň adalaryndan galyp galanlaryny — satyn almak üçin elini ikinji gezek uzadar.

Ol halklar üçin bir nyşan diker; Ysraýylyň kowlanlaryny ýygnar we Ýahudanyň daganlaryny ýeriň dört künjeginden bir ýere jemläär. Işaya 11:10, 11, 12.

1850-nji ýylda Reb Habakkugyň iki tagtasy arkaly şekillendirilişi ýaly, Üçünji Perişdäniň habaryny Gijeki Nalyşyň habary bilen bilelikde wagyz edýän halky ýygnamak üçin Öz elini ikinji gezek uzatdy. 2023-nji ýylyň iýul aýynda-da Reb Habakkugyň iki tagtasy arkaly şekillendirilişi ýaly, Üçünji Perişdäniň habaryny Gijeki Nalyşyň habary bilen bilelikde wagyz edýän halky ýygnamak üçin Öz elini ikinji gezek uzatdy. 1850-nji ýyl hem, 2023-nji ýylyň iýul aýy hem Işaýanyň 11-nji babyň 11-nji aýatynda beýan edişi ýaly, “Öz halkynyň galanlarynyň” ýygnaýşyny

görkezýär. 11-nji aýat 10-njy we 12-nji aýatlaryň arasynda ýerleşýär, şol aýatlaryň ikisi-de baýdagyň dünýä üçin galdyrylýandygyny görkezýär.

Üç aýatyň her biri nyşany görkezýär, emma ortaky aýat olary “galyndy” diýip atlandyrýar. Ol ýerdäki galyndy ikinji gezek ýygnaýar, olar haýsy taýpalardan ýygnaýan bolsa, şol taýpalaryň sany sekizdir. “8” diňe bir Nuhuň gämisinde bolup, ölümi görmezden köne dünýäden täze dünýä geçenleri görkezmän, eýsem “8” ýediniň içinden bolan sekizinji ýygnagy hem görkezýär. Ýlham 11:11-däki iki şaýat direldilenlerdir. “8” sany direlişiniň nyşanydyr, ýüz kyrk dört münüň nyşanydyr, çokundyrşlygynyň nyşanydyr we Laodikiýadan Filadelfiýa geçip, Işanyň milletler üçin nyşanyna öwrülenleriň nyşanydyr. Reb Öz elini ikinji gezek 1850-den 1865-e çenli döwürde hem, ýene 2023-nji ýylyň iýulynda hem uzadýar.

2023-nji ýylda, 1856-njy ýylda bolşy ýaly, ýedi wagt baradaky täze nur bardy. 1856-njy ýyldan 1863-nji ýyla çenli bolan döwür, Reb öz galan halkyny goşun hökmünde galdyranda, ýüz kyrk dört münüň taryhyny aňladýar.

Işaya 11:11 Ýlham 11:11 bilen kämil derejede gabat gelýär; ol hem Daniýel 11:11 bilen kämil derejede gabat gelýär. Işaya bilen Ýahýa içerki bir taryhy beýan edýärler, Daniýel bolsa daşarky bir taryhy beýan edýär. Daniýeliň 11:11-däki daşarky ugry Ýahýanyň 11:11-däki içerki ugry bilen ugurdaş bolup geçýär, Işanyň 11:11-si bolsa daşarky ugurdan Hudaýyň başga sürüsini çagyýan içerki ugruň nyşanyny görkezýär. Palmoni bu parçalary diňe ähli zatlaryň Ýaradyjysy bolan Biriniň ýerine ýetirip biläýjek ajaýyp bir dessä baglapdyr.

Biz bu meseleleri indiki makalada dowam etdireris.

Emeli Maglumat bilen Dialog:

Matematika dünýäsinde “11” sanyna haýsydyr bir ähmiýet berilýärm?

Hawa, 11 sanynyň diňe bir ýönekeý san bolmakdan başga-da, birnäçe hakyky matematiki gyzyklanma we ähmiýet nokatlary bar. Ine, matematikleriň we matematika höwesjeňleriniň köplenç aýratyn belläp geçýän esasy taraplary:

11 başinji ýönekeý san bolup, iki belgili ýönekeý sanlaryň iň kiçisidir hem-de onluk ulgamda palindrom bolan ilkinji ýönekeý sandyr. “11” ýönekeý san bolan iň kiçi repunitdir (ýagny gaýtalanýan birliklerden düzülen san). Ol iki belgili ýönekeý sanlaryň arasynda iki belgisi hem birmeňzeş bolan ýeke-täk sandyr. 11, 22, 33, 44 we ş.m. Bu diňe “11” bilen amala aşýar. “11” Mersenne ýönekeý sanlarynyň eksponentidir. $1/11 = 0.090909\dots$ onluk ýazgysynyň gaýtalanýan döwri bary-ýogy 2-dir, emma $1/11$ başga bir taýdan hem meşhurdyr: 11, 101, 1009, 10007, 100003 we ş.m. görnüşindäki ýönekeý sanlar zygydirliligi arifmetiki progressiýadaky ýönekeý sanlar baradaky ara alyp maslahatlaşmalarda ýüze çykýar. Tertibi 22 bolan dihedral topar (kadaly 11-burçlugyň simmetriýalary) toparlar nazaryýetinde gyzyklanma döredýän abelian däl, merkezi bolmadyk gurluşa eýe bolan dihedral toparyň “11” onuň üçin iň kiçi ýönekeý san bolandygy sebäpli bellärliligidir. Nazary fizikada (setir nazaryýeti / M-nazaryýet) älem köplenç wagt-giňişligiň 11 ölçeginde nusgalaşdyrylýar, we şol ugurda işleýän fizikler bilen matematikler

11-iň peýda bolşuny ýygy-ýygydan aýratyn belleýärler. “11” belgileriniň sany jübüt bolan palindromik ýönekeý sanlaryň arasynda ýeke-täkdir (sebäbi 2-den uly jübüt belgili galanlarynyň ählisi 11-e bölünýär we şonuň üçin düzme sandyr). Bu gyzykly sanlar nazaryýetindäki teoremadyr.

Netije:

“11” π , e ýa-da altyn gatnaşygy ýaly şol bir derejedäki meşhurlyga eýe bolmasa-da, ol köp hadysalaryň iň kiçi ýa-da ilkinji mysaly hökmünde gaýtalap ýüze çykýar (ilkinji repunit ýönekeý sany, jübüt sanly ýeke-täk palindromik ýönekeý san, köp subutnamalarda we garşy mysallarda ir peýda bolşy, M-teoriýadaky 11 ölçeg we ş.m.). Şeýlelikde, hawa — matematika dünýäsi 11-i ähmiýetli san hasaplaýar.

“Sözi ylham beren şol Sözüň hakyky düşündirijisidi. Mesih Öz taglymatlaryny diňleýjileriniň ünsüni tebigatyň sada kanunlaryna hem-de olaryň her gün görýän we el bilen ulanýan tanyş zatlaryna çekmek arkaly aýdyňlaşdyrdy. Şeýlelik bilen, Ol olaryň pikirlerini tebigydan ruhy hakykata tarap alyp bardy. Köpüsi Onuň timsallarynyň manysyna dessine düşüňip bilmedi; emma olar günsaýyn Uly Mugallymyň ruhy hakykatlar bilen baglanyşdyran şol zatlary bilen ýüzbe-ýüz boldukça, käbirleri Onuň ýüreklerine ornaşdyrmaga çalyşan ylahy hakykatyň sapaklaryny saýgardylar, we bular Onuň wezipesiniň hakykatyna ynandyrylyp, Hoş Habara öwrüldiler.” Sabbath School Worker, 1-nji dekabry, 1909.

“Şeýlelik bilen tebigy patyşalykdan ruhy patyşalyga ugrukdyryp, Mesihniň timsallary adamy Hudaý bilen, ýeri bolsa asman bilen birleşdirýän hakykat zynjyrynyň halkalarydyr.” Christ’s Object Lessons, 17.